

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

aktsiaselts Valga Haigla
info@valgahaigla.ee
Peetri tn 2, Valga linn, Valga vald
Valga maakond

08.07.2025 nr 5.1-3/18023-1

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seadus § 157 lõige 1.

1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti aktsiaselts Valga Haigla (registrikood 10351752) väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse (hooldusteenus) osutamise vastavust sotsiaalhoolekande seaduses (SHS) ja sotsiaalkaitseministri 19.06.2023 määruses nr 36 "Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele" (määrus) sätestatud nõuetele ning majandustegevuse nõuete täitmist tulenevalt majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 30 lõikest 2.

1.3. Järelevalve teostamise tegevuskoht: Peetri tn 2, Valga linn, Valga vald, Valga maakond.

1.4. Paikvaatluse aeg: 02.06.2025.

1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) üldosakonna järelevalve talituse ja peaspetsialistid Tõnis Palgi ja Kadri Plato (järelevalvemeeskonna juht).

1.6. Järelevalvetoimingute juures osalesid aktsiaselts Valga Haigla sotsiaaltöötaja Erle Sarv ja hooldus- ja kvaliteedijuht Ruth Karolin. Veebivestlusel osales hoolekande osakonna juhataja Irja Sõnum.

1.7. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: paikvaatlus, dokumentide analüüs, e-kirjavahetus, vestlused töötajatega, teenusesaajate ja nende lähedastega, päringud majandustegevuse (MTR)- ja töötamise registris (TÖR) ning sotsiaalteenuste- ja -toetuste andmeregistris (STAR).

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

SKA tuvastas, et aktsiaselts Valga Haigla (Hoolekande osakond) ei ole täitnud järgmisi õigusaktides sätestatud nõudeid:

2.1. SHS § 154 punkt 1, mille kohaselt on sotsiaalteenuse osutaja tegevusloa üheks kõrvaltingimuseks maksimaalne isikute arv, kellele on lubatud samal ajal teenust osutada.

STAR 02.06.2025 andmetel ja paikvaatlusel teostatud teenusesaajate loendusest ning kogutud tõenditest (foto infotahvlist) selgus, et hooldusteenusel on 71 teenusesaajat (esimesel korral

33 teenusesaajat ja teisel korrusel 38 teenusesaajat). Hoolekande osakonna tegevusloa nr SÜH000058 kohaselt on esimesel ja teisel korrusel lubatud teenust osutada kokku 70le teenusesaajale (vt punkti 3.1.).

Hoolekande osakonna juhataja 25.06.2025 e-kirjas kinnitab, et üks teenusesaaja siirdub hooldusteenuselt koju ja alates 30.06.2025 on teenusesaajate arv 70. STAR 04.07.2025 andmetel oli hoolekande osakonnas hooldusteenusel kokku 68 teenusesaajat. Hoolekande osakond kõrvaldas rikkumise järelevalvemenetluse ajal.

2.2. [SHS § 21 lõike 3](#) kohaselt hinnatakse hooldusplaani koostamisel ka tervishoiuteenuse vajadust. Hinnangu tervishoiuteenuse vajadusele annab vastava kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja.

Kontrollitud seitsmest hooldusplaanist ei selgu tervishoiuteenuse vajaduse hindamine (lisatud vaid teenusesaaja diagnoosid) ning kas tervishoiuteenuse vajadust on hinnanud tervishoiutöötaja, kes omab selleks vastavat kvalifikatsiooni. Vestlustest selgus, et teavet teenusesaajate tervise seisundi kohta annab Hoolekande osakonna hooldusõde, kes ei oma tervishoiutöötajale vastavat kvalifikatsiooni (vt punkti 3.4.).

2.3. [SHS § 21 lõige 4](#) sätestab, et hooldusplaani peab sisaldama hooldusteenuse eesmärgi, eesmärgi saavutamise tegevusi ja sagedust ning teenuseosutaja hinnangut tegevuste elluviimise kohta.

Kontrollitud seitsmes hooldusplaanis puuduvad hooldusteenuse eesmärgi saavutamiseks vajaminevad tegevused ja nende sagedus (vt punkti 3.4.).

2.4. [SHS § 22¹ lõike 6](#) kohaselt avalikustab hooldusteenuse osutaja teenuskoha maksumuse ja käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike kulude maksumuse ühe teenusesaaja kohta.

Aktsiaselts Valga Haigla [veebilehel](#) ei ole 04.07.2025 andmetel avalikustatud teavet hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike kulude maksumust ühe teenusesaaja kohta (vt punkti 3.6.).

SKA seisukoht: võttes arvesse, et Hoolekande osakond on koostöövalmis ja on asunud rikkumisi järelevalvemenetluse ajal kõrvaldama, ei pea SKA otstarbekaks ettekirjutuse tegemist. SKA teostab järelevalve aktis tuvastatud rikkumiste üle järelkontrolli 2025. aasta neljandas kvartalis.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

SKA algatas Hooldekodus 29.05.2025 järelevalvemenetluse SHSis ja määruses sätestatud nõuete täitmise kontrollimiseks. Järelevalvemenetluses oli seatud fookus üldtunnustatud kvaliteedipõhimõtete ([SHS § 3 lõige 2](#)) järgimisest isikukesksusele, isiku õiguste kaitsele (turvalisus) ja kaasamisele.

3.1. [SHS § 154 punkt 1](#) alusel tuleb teenuseosutajal lisada tegevusloale maksimaalne isikute arv, kellele on lubatud samal ajal teenust osutada.

Hoolekande osakonnale on hooldusteenuse osutamiseks 09.12.2019 a. välja antud tegevusluba nr SÜH000058 ning maksimaalselt on lubatud hooldusteenust osutada 70le isikule. Päästeameti ja Terviseameti 2019. aasta hinnangute kohaselt vastab tegevuskoht tervisekaitse- ja tuleohutuslastele nõuetele. Paikvaatlusel viidi läbi teenusesaajate loendus tubade kaupa ja koguti tõendeid (fotod), millest nähtus, et teenusesaajaid on Hoolekande osakonnas hooldusteenusel 71.

Paikvaatluse päeval oli Hoolekande osakonna esimesel korrusel 33 teenusesaajat ja teisel korrusel 38 teenusesaajat.

3.2. [SHS § 20 lõiked 1-3](#) kohustavad teenuseosutajat tagama teenusesaajatele turvalise keskkonna ja toimetuleku, teenusesaajate majutamise ja toitlustamise ning abivajadusest

lähnevad hooldustoimingud ja muud toimetulekut toetavad toimingud, mis on määratud hooldusplaanis.

Hooldekande osakond on üheks osakonnaks aktsiaselts Valga Haiglas. Hooldusteenust osutatakse esimesel ja teisel korrusel. Ruumid on puhtad ja avarad, toad koduse sisustusega. Ligipääsetavus on hoolekande osakonnas tagatud, korruste vahel liikumiseks on lift, seintel käsipuud, olemas on invatualetid ning teenusesaajatele vajaminevad hooldusabivahendid (ratastoolid, käimisraamid, pesuraam, potitoolid jms). Hoolekande osakonnas viibivad hooldusteenusel enamasti suure hooldusvajadusega (voodikesksed, liikumiskustega, dementsusega inimesed) teenusesaajad. Hooldustöötajate sõnul osakonnas kutsungisüsteem puudub, teenusesaajaid käiakse ühe kuni kahe tunni järel toas vaatamas. Kuna kutsungiseadmeid teenusesaajad kasutada ei saa, siis on neil võimalik abi kutsuda hõikudes või kutsub abi toakaaslane. Turvalisuse huvides tuleks kaaluda kutsungiseadme paigaldamist iga voodi juurde.¹

Hoolekande osakonnas on tagatud teenusesaajate majutamine ja toitlustamine. Aktsiaselts Valga Haigla köögis valmib teenusesaajatele toit kolmeks põhitoidukorraks ja vahepalaks (vt punkti 3.3.2.). Teenusesaajaid majutatakse enamasti kolme- ja kahekohalistes tubades, kuid olemas on ka neljakohalised toad. Ühes neljakohalises toas on peamiselt suure hooldusvajadusega teenusesaajad, kuid teises neljakohalises toas on teenusesaajad, kes tulevad abivahendi abil või iseseisvalt liikudes toime. SKA juhib Hoolekande osakonna tähelepanu sotsiaalministri 03.04.2002 määruse nr 58 „[Täiskasvanute hoolekandeesutuse tervisekaitse nõuded](#)“ § 6 lõikele 3, mille kohaselt on hoolekandeesutuses üldjuhul ühe- või kahekohalised magamistoad. Olulise kõrvalabi vajaduse ja sügava liitpuudega elanike magamistuba võib olla maksimaalselt neljakohaline.

Hoolekande osakonna teenuste osutamise kohta on võimalik teavet saada aktsiaselts Valga Haigla veebilehelt. Hoolekande osakonna kodukord sisaldab teavet hooldusteenusele vastuvõtmisest ning millised on teenusesaajate õigused ja kohustused. Kodukord ei sisalda teavet teenusesaajate päevakavast ning paikvaatlusel ei selgunud päevakava olemasolu.

Paikvaatluse päeval oli tööl kokku neli hooldustöötajat (kummalgi korrusel kaks töötajat). Lisaks töötavad päevasel ajal kaks hooldusõde, kaks hügieenitöötajat ja kaks huvijuhti ning puhastusteenindajad. Hoolekande osakonnas hooldusteenuse kvaliteedi eest vastutab hoolduse- ja kvaliteedijuht ning kogu maja sotsiaalküsimusi aitab lahendada sotsiaaltöötaja.

SKA seisukoht: Hoolekande osakond on täitnud SHS § 20 lõiked 1–3 nõuded, kuid üldtunnustatud kvaliteedipõhimõtetest (§ 3 lõige 2) on vajalik enam panustada isikukeskusele ja turvalisusele (teenusesaajate arv tubades ja kutsungisüsteemi puudumine).

3.3. SHS § 20 lõike 4 alusel on sotsiaalkaitseminister kehtestanud täpsustatud nõuded väljaspool kodu osutatavale üldhooldusteenusele. [Määruse § 2](#) sätestab nõuded teenuse sisule, kus määratletud on hooldustoimingud (isikuhooldustoimingud, terviseseisundiga seotud toimingud ning füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsusega seotud toimingud), mida tuleb lähtudes teenusesaaja abivajadusest talle osutada. Hooldustoimingute teostamisel tuleb arvestada teenusesaajate privaatsuse, tahte ja võimekusega. Hooldekodul on hooldustoimingute tegemisel selgitamiskohustus ja teenusesaajate lähedaste viivitamata teavitamiskohustus. Hooldekodul tuleb võimaldada lähedastel tutvumist teenusesaaja hooldusplaaniga.

3.3.1. Määruse § 2 lõigete 1 – 4 nõuded

Hoolekande osakond on koostanud teenusesaajatele hooldusplaani, mis kajastavad teenusesaaja abivajadust. Teenusesaajatele osutatakse isikuhooldustoiminguid, terviseseisundiga seotud toiminguid ning füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsusega seotud toiminguid. Paikvaatlusel selgus, et teenusesaajate tubades on olemas sirmid, mida hooldustöötajad hooldustoimingute teostamisel kasutavad. Hoolekande osakonna juhataja ja hooldustöötajate sõnul jagatakse teenusesaajatele eelnevalt selgitusi, kui hooldustoiminguid teostama hakatakse. Samuti võetakse arvesse teenusesaajate tahet ja võimekust hooldustoimingutes osalemisel (nt osalemine ühistegevuses, üle keha pesemisel vm). Kui

¹ Õiguskantsleri 11.07.2017 [ringkiri üldhooldusteenuse osutajale](#), lk 4

teenusesaaja seisundis (tervise- või muu olukord) on ilmnunud oluline muutus, siis hooldustöötaja teavitab sellest Hoolekande osakonna hooldusõde, kes võtab ühendust teenusesaaja lähedasega samal päeval või hiljemalt järgmisel päeval. Öhtusel ja öisel ajal hindab teenusesaaja terviseseisundi muutust haigla õendusosakonnas töötav meditsiiniõde.

Teenusesaajate lähedastega vestlustest selgus, et teenusesaaja hooldusplaanist nad teadlikud ei ole. SKA juhib Hoolekande osakonna tähelepanu, et teenusesaajate lähedastele tuleb võimaldada tutvumist teenusesaaja hooldusplaaniga, välja arvatud neil juhtudel, kui teenusesaaja on teabe edastamise keelanud.

3.3.2. Määruse § 2 lõike 5 nõuded

Teenusesaajatele on tagatud abi ja juhendamine söömisel ning joomisel. Joogitopsid asuvad teenusesaajatele käeulatuses ja voodikesksetele teenusesaajatele käiakse juua pakkumas 2-3 tunni järel. Toit teenusesaajatele valmib aktsiaselts Valga Haigla köögis ning teenusesaajatele pakutakse toitu, mis vastab nende vajadusele (dieettoit, peenestatud toit vm). Toitu söövad teenusesaajad kas söögisaalis või oma toas ning hooldustöötajad abistavad suure hooldusvajadusega teenusesaajaid söömisel. Nädalamenüü on leitav infotahvliit.

Teenusesaajad saavad kanda isiklikke riideid ja jalanõusid. Hooldustöötajad abistavad teenusesaajaid riietumisel, riiete pesemisel ja jalanõude korrashoiul. Samuti on abi ja juhendamine teenusesaajatele tagatud liikumisel, asendivahetustel ja abivahendite kasutamisel ning suuhügieenitoimingute teostamisel. Näiteks, teenusesaajaid motiveeritakse liikuma; kasutusel on ühekordsed suuhooldusvahendid, vajadusel hooldustöötajad puhastavad teenusesaajate proteese; suure hooldusvajadusega teenusesaajaid võetakse igapäevaselt istuma ja teostatakse asendivahetust. Tualetitoimingutes on teenusesaajatele abi ja juhendamine tagatud, iga toa juures on invatualett. Tubades on olemas potitoolid ning mähkmete vahetus toimub vähemalt kolm korda päevas või vastavalt vajadusele.

Hoolekande osakonnas toimub teenusesaajate üle keha pesemine üks kord nädalas. Igal teenusesaajal on kindel nädalapäev pesemiseks (E-R). Teenusesaajate pesemisega tegeleb eraldi hooldustöötaja (hügieenitöötaja). Pesemise järgselt hooldustöötaja korrastab teenusesaaja küüned, vajadusel juuksed ja habeme. Kui teenusesaaja soovib pediküüri ja juuksuri teenust, siis lisatasu eest on teenused kättesaadavad.

Hoolekande osakonna juhataja sõnul saavad osakonna töötajad (hooldustöötajad, huvijuhid, hooldusõde, sotsiaaltöötaja jt) hakkama teenusesaajatele emotsionaalse toetuse pakkumisega. Igapäevaselt jälgitakse teenusesaajate üldseisundit, sealhulgas meeleolu. Kuna Hoolekande osakond on aktsiaselts Valga Haigla üheks osakonnaks, siis tervishoiuteenused on teenusesaajatele kättesaadavad. Muudele avalikele teenustele juurdepääsu aitab korraldada haigla sotsiaaltöötaja. Transporditeenuse vajamisel on teenus tasuline või korraldavad transpordi teenusesaaja lähedased.

Hoolekande osakonnas dokumenteeritakse hooldustoimingud elektroonses töökeskkonnas. Tunnustust väärrib põhjalikkus hooldustoimingute dokumenteerimisel, kasutusel on erinevad jälgimislehed, näiteks asendivahetus, igapäevased hooldustoimingud, huvitegevuses osalemine, hoolduspäevik.

3.3.3. Määruse § 2 lõike 6 nõuded

Hoolekande osakonnas töötavad kaks hooldusõde, kelle ülesandeks on teenusesaajate terviseseisundiga seotud tegevuste teostamine koostöös meditsiiniõdega. Hooldusõde ametijuhendist nähtub, et peamisteks tööülesanneteks on teenusesaajate tervisliku seisundi jälgimine vastavalt pere-või eriarsti korraldusele ja abi korraldamine hoolekande osakonnas; ravimite tellimine ja ravimikarpidesse jaotamine; teenusesaajate saatmine arsti visiidil; teenusesaajate lähedaste teavitamine teenusesaaja terviseseisundi muutumisest, sidumiste teostamine, tervisenäitajate mõõtmine. Lamatiste ennetamiseks rakendatakse naha hooldust, asendivahetust ja abivahendeid (õhkmandrats). Hooldustöötajate hinnangul kukkumisi teenusesaajate seas on harva. Teenusesaajaid motiveeritakse liikuma ja lihtsamaid võimlemisharjutusi tegema. Hooldusõded teostavad koostöös haigla füsioterapeutidega teenusesaajatele võimlemisharjutusi.

Meditsiiniõdede, hooldusõdede ja hooldustöötajate vahel koostöö on hea, teavet vajaminevatest tervises seisundiga seotud toimingutest jagatakse suuliselt või kirjalikult (infotahvilil). Kui teenusesaaja tervises seisundis ilmneb muutus, siis teavitab hooldusõde sellest koheselt meditsiiniõde või pöörduakse kohe erakorralise meditsiini osakonda või kutsutakse kiirabi. Hooldustöötajad kinnitavad, et oskavad teenusesaajatele esmast meditsiiniabi anda.

3.3.4. Määruse § 2 lõike 7 nõuded

Hoolekande osakonnas töötavad kaks huvijuhti, kes igapäevaselt korraldavad teenusesaajatele vaba aja tegevusi. Huvijuhid motiveerivad teenusesaajaid liikuma, osalema ühisüritustel ja käelistes tegevustes. Vabaaja tegevusi pakutakse ka suurema hooldusvajadusega teenusesaajatele (nt käelised tegevused, võimlemine). Hoolekande osakonnas on tegevuste läbiviimiseks mitmeid puhkealasid ja avar puhkeruum (ühisüritused). Paikvaatluse ajal viisid huvijuhid läbi osavust nõudvat pallimängu. Huvijuhid motiveerivad teenusesaajaid väljas liikuma ning kaasatud on õuetegevustesse ka suurema hooldusvajadusega teenusesaajad. Teenusesaajatel on võimalus värskes õhus viibida Valga Haigla õuealal.

Teenusesaajate tubades on olemas telerid ning vene keelt rääkivatele teenusesaajatele on võimalus venekeelseid programme vaadata. Hooldustöötajad abistavad teenusesaajaid telefoni kasutamisel. Hooldekodu võimaldab teenusesaajate lähedastel paindlikku külastamisvõimalust, kuid arvestada tuleb hooldustoimingute teostamisega ja haiguspuhangutest tingitud piirangutega. Vestlustest teenusesaajate lähedastega selgus rahulolu teenuse osutamise kohaga ja hooldusteenuse osutamisega (hoolekande osakonna töötajate töö) ning tervishoiuteenuste kiire kättesaadavuse võimalusega.

SKA seisukoht: Hoolekande osakond on täitnud määruse §s 2 sätestatud nõuded.

3.4. [SHS § 21](#) sätestab hooldusplaani koostamise kohustuse ja hooldusplaani sisu.

SHS § 21 lõike 1 kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus (KOV) inimese hooldusteenusele suunamise haldusaktis (nt korraldus) või halduslepingus koos teenust saava inimese ja teenuse osutajaga määrama kindlaks toimingud, mis tagavad inimesele turvalise keskkonna ja toimetuleku (sh põhivajaduste katmise). Järelevalve raames toimus vestlus kahe KOV sotsiaaltöötajaga. Vestlustest selgus, et Hoolekande osakonnaga koostööd hinnatakse väga heaks ning KOV hooldusteenusele suunamise haldusakt sisaldab teavet vaid hooldusteenuse rahastamisest.

Järelevalvemenetluses kontrollis SKA seitsme hooldusplaani vastavust SHS § 21 lõigetes 2-5 sätestatud nõuetele. Lõike 2 kohaselt tuleb teenuseosutajal koostöös teenusesaajaga või kui teenusesaaja pole kontaktne, siis teenuse rahastajaga (nt KOV, teenusesaaja lähedane), koostada 30 päeva jooksul teenuse alustamisest arvates hooldusplaani ning lõike 3 kohaselt hindab teenusesaaja tervishoiuteenuse vajadust vastava kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja.

Hoolekande osakonnas koostatakse teenusesaajatele hooldusplaani tähtaegselt. Hoolekande osakonna juhataja selgituste kohaselt kogub tema esmase teabe teenusesaaja abivajaduse kohta, kas teenusesaajalt endalt või teenuse rahastajalt (KOV, lähedane). Suurem osa teenusesaajatest tulevad hoolekande osakonda aktsiaselts Valga Haigla õenduosakonnast (suure hooldusvajadusega), mistõttu teave teenusesaaja abivajadusest on meditsiinisüsteemis põhjalikult kirjeldatud. Hooldusplaan koostavad hooldustöötajad, kes hindavad teenusesaaja abivajadust (sh iga poole aasta möödumisel) ja toimetulekuvõimet.

Hooldusplaanid sisaldavad teavet teenusesaaja varasema elukäigu kohta ning informatsiooni teenusesaaja diagnoosidest. SKA juhib Hoolekande osakonna tähelepanu, et terviseandmed on isiku füüsilise ja vaimse tervisega seotud isikuandmed, sealhulgas temale tervishoiuteenuste osutamist käsitlevad andmed, mis annavad teavet tema endise, praeguse või tulevase tervisliku seisundi kohta. Terviseandmed on oma olemuselt kõige delikaatsemad andmed ehk eriliiki isikuandmed, mida tuleb kaitsta oluliselt hoolikamalt, kui tavalisi isikuandmeid. Ühtlasi peab terviseandmete töötlemisel olema tavapärasest hoolsam, sest võimalik privaatsuseriive on suurem ning selliste tundlike andmete kasutamisel võib olla andmesubjektidele märkimisväärne kahjulik mõju. Eriliiki isikuandmete töötlemine on reeglina keelatud, välja arvatud kui esineb mõni

[isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 9 lõikes 2](#) nimetatud asjaolu². Teenusesaaja diagnoosid on eriliiki isikuandmed ning diagnoos ise ei määra ära hooldusvajaduse ulatust või tervises seisundist lähtuvate toimingute vajadust. Need on toimingud, mille tegemine ei eelda tervishoiutöötaja väljaõpet ning mida võivad teostada hooldusteenust vahetult osutavad isikud vastavalt oma pädevusele. Hooldustöötaja kutsestandardi järgi peab hooldustöötaja oskama juhiste järgi teha mitmeid tervises seisundiga seotud toiminguid (nt kehatemperatuuri, pulsi- ja hingamissageduse, vererõhu ja veresuhkru mõõtmine, lamatiste ja nahahooldus, sidumised, ravimite andmine raviskeemi alusel, asendiravi jms).

Hoolekande osakonna juhataja ja hooldustöötajate selgituste kohaselt annab hooldusplaani tervishoiuteenuste vajaduse kohta teavet hoolekande osakonnas töötav hooldusõde, kellel pole tervishoiutöötaja kvalifikatsiooni. Hoolekande osakonna hooldusõde ametijuhendi järgi on hooldusõde hariduseks sotsiaaltoimik (vt punkti 2.2.). [Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 3](#) lõiked 1 ja 2 sätestavad, kes on tervishoiutöötajad ning milliseid tervishoiuteenuseid võib tervishoiutöötaja osutada lähtudes oma kutsest või erialast. SHS § 21 lõige 3 sätestab, et hinnangu tervishoiuteenuse vajadusele annab vastava kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja, s.t tervishoiutöötajate registris registreeritud õde, pereõde, perearst jne.

Hoolekande osakonna hooldusplaanides on olemas hooldusteenuse osutamise üld- ja alaeesmärgid ja hinnang tegevuste elluviimise kohta (iseseisev, osaline abivajadus, täielik abivajadus), kuid hooldusplaanides puuduvad hooldusteenuse eesmärgist lähtuvad konkreetsete tegevused ja nende sagedus (vt punkti 2.3.). SKA juhib Hoolekande osakonna tähelepanu, et hooldusplaan peab sisaldama konkreetseid toiminguid ja tegevusi, mis tagavad teenusesaaja abivajaduse, tema oskuste ja võimekuse paranemise või säilimise.

Näide: teenusesaaja M. V. abivajaduse hindamisest selgub, et ta vajab abi kõigis hooldustoimingutes.

Konkreetsed tegevused ja nende sagedused hooldusplaanis võivad olla järgmised:

- 1) isikuhooldustoimingutes: üle keha pesemine, sagedus üks kord nädalas; riietumine, sagedus üks kord päevas või vastavalt vajadusele; mähkmete vahetamine, sagedus kolm korda päevas või vastavalt vajadusele; suuhügieeni teostamine, sagedus kuni kaks korda päevas jne;
- 2) tervises seisundiga seotud toimingutes: ravimite võtmine, sagedus lähtudes raviskeemist; asendivahetus, sagedus iga kahe tunni järel jne;
- 3) füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingutes: vestlemine või vestlusringid, sagedus igal päeval; televiisori vaatamine ja raadio kuulamine, sagedus igal päeval jne.

[Määruse § 2 lõike 2](#) kohaselt jagunevad hooldustoimingud isikuhooldustoiminguteks, tervises seisundiga seotud toiminguteks ning füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toiminguteks ning sama määruse lõiked 5-7 kirjeldavad miinimumnõudeid hooldustoimingute teostamisel. Konkreetsete tegevused ja nende sagedus hooldusplaanis võimaldavad hooldustöötajatel oma tööd teha lähtudes teenusesaaja individuaalsest abivajadusest.

Positiivne on, et Hoolekande osakond vaatab hooldusplaanide üle regulaarselt. Ülevaatamised on toimunud iga kuue kuu möödudes ja mõnedel juhtudel ka varem. Hooldusplaanide ülevaatamisel on kirjeldatud teenusesaaja seisundi muutust või selle säilimist.

SKA seisukoht: Hooldekodu on osaliselt lähtunud hooldusplaanide koostamisel SHS § 21 lõigetest 2-5. Soovitame Hooldekodul tutvuda SKA hooldusplaani koostamise juhendi ja näidis hooldusplaani.³

3.5. SHS § 22 sätestab teenuseosutaja kohustuse tagada ööpäevaringselt personali olemasolu, kelle kvalifikatsioon ja koormus võimaldavad tegevusi ja toiminguid viisil, mis on kindlaks määratud hooldusteenust saavate isikute hooldusplaanis. Hooldusteenust osutavad vahetult hooldustöötaja ja abihooldustöötaja, viimase tööd juhendab hooldustöötaja. SHS § 22 lõike 5

² [Andmekaitse Inspektsiooni koduleht](#)

³ [Soovituslik juhis hooldusplaani koostamiseks](#). Sotsiaalkindlustusamet

kohaselt ei tohi hooldusteenust vahetult osutada isik, kelle karistatus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenusesaaja elu, tervise ja vara.

04.07.2025 MTR andmetel töötab Hoolekande osakonnas kokku 22 hooldustöötajat, kellest kaks on abihooldustöötajad. Hooldustöötajad vastavad SHS § 22 lõike 5 nõudele. Aktsiaselts Valga Haigla kontrollib hooldustöötajate karistatuse puudumist hooldustöötaja tööle asumisel (SHS § 22 lõike 5) ja teostab päringu üks kord aastas.

Hoolekande osakonna 01.03. – 31.05.2025 tööajatabelitest selgus, et igal ööpäeval on tööl kokku neli hooldustöötaja kvalifikatsiooniga töötajat. Eelpool nimetatud perioodil ei töötanud Hoolekande osakonnas abihooldustöötajaid. Lisaks neljale hooldustöötajale töötavad päevasel ajal, kella 8.00-17.00 kaks huvijuhti (hooldustöötajad), kaks hügieenitöötajat (hooldustöötajad), hooldusõde (hooldustöötaja), puhastusteenindaja, kvaliteedi- ja hooldusjuht ning sotsiaaltöötaja ja osakonna juhataja. Mõlemal korrusel töötab igal ööpäeval kaks hooldustöötajat, kellest üks teeb 12 tunnist töövahetust ja teine hooldustöötaja töötab 24 tundi.

SKA juhib Hoolekande osakonna tähelepanu [määruse §dele 3 ja 4](#), mille kohaselt peab hiljemalt 01.07.2026 töötama kaks hooldustöötajat ööpäevaringselt mõlemal korrusel (eeldusel, et teenusesaajaid on ühel korrusel 35), kellele lisaks peab päevasel ajal töötama mõlemal korrusel kolm hooldustöötajat või abihooldustöötajat, kelle tööaeg on 12 järjestikust tundi. Hoolduspersonali planeerimisel tuleb arvestada teenusesaajate hooldusvajaduse ulatustest tingitud toimingute ja tegevuste mahtu, et hooldustoimingud saaksid tehtud õigel ajal ning vastavalt teenusesaajate abivajadusele.⁴ Tunnustust väärrib, et Hoolekande osakonnas on juba käesolevalt planeeritud hooldustöötajate arv lähtudes määruse §s 3 sätestatud nõudest.

SKA seisukoht: Hooldekodu on SHS § 22 sätestatud nõuded täitnud.

3.6 [SHS § 22¹ lõike 6](#) kohaselt tuleb hooldusteenuse osutajal avalikustada teenuskoha maksumus ja käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike kulude maksumus ühe teenusesaaja kohta.

Aktsiaselts Valga Haigla veebilehel on teave hooldusteenuse maksumusest ühes kuus, mis on 1380 eurot, kuid veebilehel pole avalikustatud ühe teenusesaaja kohta hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike kulude maksumust. Tegelikeks kuludeks on hooldus- ja abihooldustöötajate tööjõukulud, tööriietuse ja isikukaitsevahendite kulud, tervisekontrolli ja vaktsineerimise kulud, koolituse ja supervisiooni kulud (SHS § 22¹ lõike 2).

Rahandusministeerium on koostanud hoolduskulu mudeli soovitusliku näidiskalkulaatori. Võttes arvesse, et Hooldekodus töötab kokku 22 hooldustöötajat, arvutab näidiskalkulaator keskmiseks hoolduskuluks ühe teenusesaaja kohta kuus 692 eurot. Kalkulaatoris on hooldus- ja abihooldustöötaja töötasudena arvesse võetud meditsiinisüsteemis töötavate hooldus- ja abihooldustöötajate töötasud.

SKA seisukoht: Hooldekodu ei ole täitnud SHS § 22¹ lõike 6 nõuet.

3.7. Majandustegevusnõuete täitmine

[MSÜS § 30 lõike 2](#) kohaselt on tegevusloa omajal kohustus teavitada tegevusloa väljaandjat (SKA) tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul.

Hoolekande osakond lähtub ettevõtja hoolsuskohustusest (MSÜS § 29) ning on teavitanud SKAd majandustegevusega seotud nõuete täitmisest. Hooldustöötajad ja abihooldustöötajad osutavad inimestele vahetult teenust, et tagada nende turvalisus, heaolu ja õiguste kaitse. Seetõttu on

⁴ Sotsiaalkaitseministri määruse „Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele” [seletuskiri](#), lk 10

oluline, et hooldus- ja abihooldustöötajad töötajad vastaksid SHSis sätestatud nõuetele ning nende vastavust on MTRist võimalik kontrollida.

SKA seisukoht: Hooldekodu on täitnud MSÜS § 30 lõike 2 nõude.

IV. TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

4.1. SKA juhib Hoolekande osakonna tähelepanu, et [Dementsuse Kompetentsikeskus](#) teostab ekspertnõustamist asutustele.

4.2. Teenusesaajate turvalisuse suurendamiseks võtta kasutusele kutsungisüsteem.

4.3. Tutvustada hooldusplaani teenusesaajale ja/või teenuse rahastajale (nt lähedane, KOV) ning märkida hooldusplaani isikud, keda on kaasatud hooldusplaani koostamisse.

(allkirjastatud digitaalselt)
Svetlana Kubpart
juhtivspetsialist (järelvalve)